

Bemærkninger til forslaget

Den individuelle ungdomsuddannelse er tænkt som en erstatning for den fri ungdomsuddannelse (FUU), som regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) sammen med Dansk Folkeparti nedlagde i 2002, men i en ændret form – bl.a. på baggrund af de erfaringer, der blev indhøstet med den fri ungdomsuddannelse. Formålet er at bidrage til, at flere unge får en ungdomsuddannelse. Det er meget utilfredsstillende, at over 20 pct. af de unge i dag ikke afslutter en ungdomsuddannelse.

Den fri ungdomsuddannelse blev etableret i 1995 som led i »Uddannelse Til Alle«-programmet. Formålet var »at give unge mulighed for at gennemføre et individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb, der giver alsidige kvalifikationer og især udvikler den unges personlige kompetencer«. Ved uddannelsens begyndelse knyttede eleven sig til en skole, der herefter var uddannelsesansvarlig i hele forløbet, og som sammen med den unge udfærdigede en uddannelsesplan. I løbet af de 2 (evt. 3) år uddannelsen varede, skulle den unge gennemføre mindst 3 (evt. 4) uddannelsesdele, der kunne være skolebaseret undervisning, projektarbejde, foreningsarbejde, arbejdspladspraktik eller pædagogisk tilrettelagte uddannelsesaktiviteter i øvrigt. Mindst halvdelen af uddannelsen skulle være skolebaseret og kunne foregå på efterskoler, folkehøjskoler, ungdomshøjskoler, husholdningsskoler, håndarbejds-skoler, AMU-centre, VUC (almen voksenuddannelse og hf), daghøjskoler, ungdomsskoler, produktions-skoler, musikskoler og skoler under folkeoplysningsloven. Elementer fra de ordinære ungdomsuddannelser samt private uddannelser kunne indgå under visse betingelser. Undervisningen kunne foregå på tilsvarende skoler i udlandet.

PLS Consults grundige evaluering af den fri ungdomsuddannelse fra 2001 tegnede et billede af tre typer elever, der benyttede sig af uddannelsen:

- Unge, der ville dygtiggøre sig og samle point til især kreative uddannelser.
- Unge, der brugte uddannelsen til at afklare uddannelsesønsker.

- Unge, der var begyndt uddannelsen efter at have afbrudt andre ungdomsuddannelser.

I følge rapporten kom 51 pct. af de elever, som gennemførte den fri ungdomsuddannelse, i arbejde. 38 pct. var i uddannelse. 10 pct. var arbejdsløse, i projekter eller på kontanthjælp. De elever, der forlod den fri ungdomsuddannelse, havde også i høj grad haft glæde af uddannelsen, idet de kom ind på en anden uddannelse eller i arbejde. 51 pct. af eleverne havde et klart mål med uddannelsen. Det gælder kun 34 pct. af de unge i ordinære ungdomsuddannelser.

Med udgangspunkt i erfaringerne fra rapporten kunne man konstatere, at uddannelsen tiltrak såvel de såkaldt stærke som de såkaldt svage unge, men undersøgelsen pegede også på en dårlig udnyttelse af uddannelsens potentiale hos de svageste grupper. Hertil skal dog bemærkes, at eleverne ikke umiddelbart kunne gøre brug af de *hjelpeforanstaltninger*, der var til rådighed for de ordinære ungdomsuddannelser, med mindre de enkelte uddannelsesansvarlige skoler indbetalte et større beløb pr. elev.

I denne sammenhæng kan det være svært at definere præcist, hvem der er stærk, og hvem der er svag. F.eks. kan en elev være »stærk« vurderet ud fra boglige færdigheder, men »svag« vurderet ud fra personlige forhold eller mangel på motivation til at gennemføre et uddannelsesforløb. Også derfor er det vigtigt, at der er et kvalificeret tilbud til de skrøbelige og sårbare unge, og det kræver indsættelse af særlige vejlederressourcer samt et velfungerende tværgående hjælpesystem med f.eks. socialcentre, psykologer, rådgivninger m.v.

Endvidere kunne den fri ungdomsuddannelse have draget fordel af et tættere samarbejde med de eksisterende ungdomsuddannelser, der oplever frafald på deres uddannelser. Derfor er det vigtigt med et større samarbejde på tværs af skoleformer, og at alle ungdomsuddannelser påtager sig et ansvar for, at alle unge får en ungdomsuddannelse – og at der dermed ikke mindst fokus sættes på den uddannelsesmæssige restgruppe.